

ΕΡΜΗΣ Ο΄ ΛΟΓΙΟΣ.

τῆς α΄. ~~~~~ 19 ~~~~~ Ὀκτωβρίου.

1818

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Ἰδέαι περὶ τῆς κατ' Ἐρασμὸν ἐκφραστικῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης. (Ideen über unsere Erasmische Aussprache des Altgriechischen.)

(Τέλος.)

Ἄλλοι δοξάζουσιν ὅτι εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ὀβιδίου ἦτορ πολλά διεφθαρμένη ἡ Ἑλληνική, διότι αὐτὸς ᾄδει (Tristium V. c. 8):

In paucis extant Graecae vestigia linguae,

Haec quoque jam Getico barbara facta sono.

Φέρουσι προσέτι εἰς μαρτυρίαν καὶ τὴν Νέαν Διαθήκην, εἰς τὴν ἑποίαν ἀπαντῶνται τίτλος, δηνάριον, Κῆνσος, καὶ ἄλλοι Λατινισμοί. Δὲν ἀρκεῖ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τάττουσι μάλιστα εἰς τοὺς χρόνους τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου τὴν ἀρχὴν τῆς διαφορᾶς τῆς γλώσσης καὶ τῆς προφορᾶς, διότι τότε εἰσέεικον εἰς ἕλας τὰς κυριευθείσας ἐπαρχίας τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, κρατιῶνται καὶ ἔμποροι (ἄνθρωποι ἄρα, οἱ ὅποιοι πιδανὸν ὅτι δὲν ἀμιλοῦσαν τὴν γλώσσαν καλῶς). — Τοιαύτας ἐνστάσεις ἔμπορεῖτις σχεδὸν ἀπρομελετήτως νὰ ἀντιτάξῃ. Ὁ Ὀβίδιος δὲν εὕρισκετο ἐπὶ τῆς ἐξορίας του εἰς τὰς Ἀθήνας, ἢ εἰς ἄλλην τινὰ εὐκλείαν τῆς Ἑλλάδος πόλιν, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν βαρβάρων τοῦ Πόντου, μεταξὺ τῶν Γετῶν, οἱ ὅποιοι βέβαια πρέπει νὰ ἀμιλοῦσαν διεφθαρμένα Ἑλληνικά. Οἱ συγγραφεῖς δὲ τῆς Νέας Διαθήκης δὲν εἶναι Ἕλληνας, καὶ εἰς μὲν τὰ τῆς Ἐκκλησίας ἔχει ἡ μαρτυρία αὐτῶν ὄλοντόν κῦρος, ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τὴν Ἀριστοκρατίαν τῶν πεπαιδευμένων, ὅταν αὐτοὶ μάλιστα θεωρῶνται ὡς φιλόλογοι καὶ

Γραμματικοί (Belletristen (*)). Τελευταίον ἢ καθημερινή πείρα ἀναίρει τὴν τελευταίαν ἔνστασιν. Εἰς ὄλους τοὺς τίτους ὁ ὄχλος ὀμιλεῖ τὴν γλώσσαν κακῶς, ἀλλ' ἡ γλώσσα τῶν πεπαιδευμένων, καὶ μάλιστα ἡ γραφομένη, δὲν κανονίζεται ἀπὸ τὴν γλώσσαν αὐτοῦ ποτέ. Καὶ τότε μόνον ἡπεροῦσιν αὕτη ἡ ἔνστασις νὰ ἔχη τὸ κύρος τῆς, εἰν ἀπὸ τοῦ χρόνου τοῦ Ἀλεξάνδρου ἔπαυε διόλου ἡ κλάσις τῶν πεπαιδευμένων, καὶ τὸ πᾶν ἐγίνετο ὄχλος, καθὼς εἰς τοὺς ὑπερωτέρους τῆς βαρβαρότητος αἰῶνος· ἀπ' εὗ τοῦτο δὲν ἔγινε, ἔστι Πλαστικὴ συγγραφεὶς ἠκμασαν ἀπὸ Ἀλεξάνδρου, τόσαι ἀνασκευαὶ εἶναι τῆς ἐνστάσεως ταύτης.

Ἄν ἡ προφορὰ τῶν νῦν Ἑλλήνων εἰρήνη εἰς τὸν Χέρν, Μέκερχον, καὶ ἄλλους Ἀγγλους καὶ Ὀλλανδοὺς πολλὰ μαλακῆ, αἰτία τούτου εἶναι ἴσως, τὸ πλείον μέρους, ὁ χαρακτὴρ τῆς ἰδίας αὐτῶν (τῶν Ἀγγλων καὶ Ὀλλανδῶν) μητρικῆς γλώσσης, ἣτις εἰς ἄλλα ἔθνη, εἰς τοὺς Γάλλους, φερ' εἰπεῖν, καὶ Ἰταλοὺς, φαίνεται τραχεῖα καὶ ἀγρία. Δίφθογγοι, μὴ αὐτιῶν καὶ τρόπον τινα κεχινῶς σῶμα προφερόμεναι, δύνανται μὲν, ἀναλογεῖσθαι οἰκειῶς εἰς τὰ νοήματα, νὰ συμβῶνται εἰς ἰσχὺν καὶ σερμνότητα τῆς λέξεως (**). ὅταν ὁμοῦ συνεχῶς καὶ πανταχοῦ ἀπαντῶνται, αὐξάνουσι τῆς γλώσσης τὴν μαλακότητα· καὶ ἂν αὐταὶ τότε φαίνονται ἐντονώτατοι καὶ σερμναὶ εἰς Ἀγγλων τινα, ἢ Ὀλλανδῶν εἴτε Γερμανῶν, περὶ ἴσως νὰ τὸ ἀποδώσωμεν εἰς τὸ τραχύτερον ὄργανον τῆς φωνῆς του. Ὅσις ἀναγνώσῃ τὴν περὶ τῆς Εὐφωνίας τῆς Ἰταλικῆς γλώσσης (über den Wohl laut der Italienischen Sprache) ἀρίστην διατριβὴν τοῦ Φερνόδου (Ferno) (**). Δέλει πληροφορηθῆ περὶ τούτου. — Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἔλαι αὐτὰ αἰ φωνασκίαι κατὰ τῆς μαλακότητος καὶ μονοτονίας ἐν ἐμποροῦν νὰ ἀποδείξωσι τίποτε, ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα ἀνάγκη εἰς τὸ περὶ Ὁρέξων κεφάλαιον. Τούος (Guss), Ἡδερμάνος Σχημίδης (Erdmann Schmidt) καὶ πολλοὶ ἄλλοι εἰδήμο-

(*) Ἴδε Κ. Οίκου. Γραμματικ. σελ. 2. τὸν ὀρισμὸν τῆς λέξεως Γραμματικοί. Ο Μειτσορ.

(**) Παρὰ. Bibliothek der schönen Wissenschaften IV. B. 1. St. καὶ V. B., 1. St.

(***) Teutscher Merkur. 1802. S. B. S. 245.

οι τῆς νῦν Ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπερεκθειάζουσι τὴν εὐφωνίαν αὐτῆς, καὶ ὁ Ἰενίσχιος (Jenisch) διηγεῖται εἰς τὴν 14 γλωσσῶν φιλοσοφικὴν Κριτικὴν σύγκρισίν του (Philosophisch Kritischer Vergleich von 14 Sprachen), ὅτι εἰς ἑταιρειαντινα πεπαιδευμένων ἀνθρώπων, οἵτινες δὲν ἐκαταλάμβαναν καθόλου τὰ Ἑλληνικά, ἀπάγγελλέ τις ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Ραϋχλίνου καὶ Ἐρασμοῦ, καὶ ὅλοι οἱ παρόντες συμφοῶναις ἐπῆνεσαν καὶ ἀπεδέχθησαν τὴν τοῦ Ραϋχλίνου.

Εἶναι καὶ ἄλλος λόγος, ἡ διαίρεσις, τῆς ὁποίας ἀνάμνησιν δὲν κάμνει ὁ Κ. Ὁσούτης, οἱ γραμματικοὶ ὁμοῦ πολλὰς τὴν ἀναφέρουσι· διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἐξερευνησις αὐτῆς δὲν πρέπει νὰ παραμεληθῆ, ἂν καὶ κάμματα ἰσχυρὰ ἀπόδειξις ἐξ αὐτῆς δὲν ἤθελε προκύψῃ. — Ἐπειδὴ ἡ λέξις παῖς ἀπαντᾷ μετὰ τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως (εἰς τὴν Διολικὴν καὶ Ἰωνικὴν διάλεκτον), ἀνάγκη ἄρα ὅτι ἡ αἰ ἐπροφέρετο διχῶς εἰς τινα τῆς Ἑλλάδος τύπον· τούτο εἶναι βέβαιον. Ἄλλ' ἐπειδὴ εἶναι φανερόν ὅτι τὸ σημεῖον τοῦτο ἐδιορίσθη διὰ νὰ σημαίνῃ κανόνος τινος ἐξαιρέσειν, εἶναι ἄρα ἀναντιρρήτον, ὅτι τὸ ἄλλως προφερόμενον παῖς, λαμβάνου τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως, ἀλλῶς ἐπροφέρετο εἰς τὰς διαλέκτους, ἤγειν παῖς. Ἄν λοιπὸν ἡμεῖς τὸ προφέρωμεν τώρα κατ' Ἐρασμόν, ποία διαφορὰ μεταξὺ ἐξαιρέσεως καὶ κανόνος; — Διὰ νὰ γνωρίσωμεν σαφέστερον τὴν ἀποδεικτικὴν δύναμιν τοῦ σημείου τούτου, καλῆτερον εἶναι, νὰ ἀντεξετάσωμεν ἀκριβῶς καὶ ἀνακρίνωμεν τὰς ὁποίας ἐνστάσεις δύνανται νὰ ἀντιτείνωσιν εἰς τὴν πρότασίν μας οἱ ἐναντίοι.

Ἐπειδὴ καὶ ἀμφότερα τὰ διαφανοῦντα μέρη συναμολόγησαν τὴν ὑπαρξιν τῆς διαίρεσεως, ἔπρεπε φυσικῶς τῷ λόγῳ οἱ ἐναντίοι, διὰ νὰ ἀνατρέψωσιν τὴν ὁποῖαν ἐξ αὐτῆς ἐπορίσθημεν ἀπόδειξιν, νὰ πολεμήσωσιν εὐθύς τὴν κρίσιν αὐτῆς δύναμιν, ἀνθυποφέροντες ὅτι ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ κανόνος καὶ ἐξαιρέσεως· διότι αἱ δίφθογγοι διαίρουνται μὲν, ἀλλὰ προφέρονται μονοσυλλάβως, εἰς τρόπον ὡς νὰ ἐμπορῆτις νὰ τὰς διακρίνῃ ἀπὸ τὰ μετὰ τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως σημειούμενα φωνήεντα. — Κατὰ ταῦτα ἄρα ἡ διαφορὰ ἤθελεν εἶναι, ἡ μεταξὺ μονοσυλλάβου καὶ δισυλλάβου φωνῆς. Τούτο ἀπαιτεῖ κάποιαν διασάφησιν. Ἐν πρώτοις εὐρίσκομεν, ὅτι

δὲν εἶναι πολλὰ παλαιὰ αὐτὴ ἢ παρατήρησις τῆς διαφορᾶς, ἐπειδὴ περὶ αὐτῆς οὔτε κατὰ τὸν δέκατον ὄγδον αἰῶνα, κατ' ἐκείνην δηλαδὴ τὴν λαμπρὰν ἐποχὴν Λουδοβίκου τοῦ ἰδ', δὲν ἀνέφεραν τίποτε οἱ τόσον ἀκριβεῖς φιλόλογοι Ἰανσενζαί τοῦ Port-Royal. Ἡ περὶ τῶν διφθόγγων ἰδέα αὐτῶν εἶναι ἡ ἐφεξῆς. „Les voyelles jointes ensemble font les diphtongues: le nom en est tout Grec, διφθόγγαι, qui sonnent deux fois“ ἔθεν ἔ, φέρουσι ὡς παράδειγμα τῆς ἐκφωνήσεως τῆς οἰ, τὸ λατινικὸν proinde. Μὲ ὅλα ταῦτα ὀλίγον μᾶς μέλει ἂν εἰς τοὺς ἀρχαίους εἴτε εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους ἐπαρατήρησαν τὴν διαφορὰν· ἀλλ' ἂν μόνον ὑπάρχη τινὸντι ἐν πράξει.

Διὰ τὸ μάθωμεν τοῦτο, ἄς ὑποθέσωμεν, ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν Γερμανίαν τόπος ὀνομαζόμενος, φέρ' εἰπεῖν, Boizen, καὶ ὁ κύριος αὐτοῦ θέλει ἀπεφασιστικῶς, νὰ προφέρωσιν οἱ χωριάται τοῦ ἔνομα τοῦ τόπου τοιοῦτρόπως, ὡς νὰ παρατηρῆται σημεῖον διαίρεσεως, τοῦτέστι μάλιστα διαφορά μεταξύ Boizen καὶ Boitzen. Δὲν ἤθελε τοὺς φωνῆ τὸ ἀπαίτημα τοῦτο ἀδύνατον καὶ γελοῖον (*); — Καὶ ἂν ἦσαν οἱ χωριάται τοῦ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ὀσκέλα ἤθελε τοὺς εὐρεῖ εὐμαθετέρους. Καὶ τῆ ἀλήθεια ἂν θεωρήσωμεν τὰς ζῶσας ἡμῶν γλώσσας, εἰς κάμμιαν δὲν εὐρίσκομεν τὴν διαφορὰν ταύτην· ἀλλ' εἶναι αἰ αἰ, εἰ κ. τ. πλατεῖαι διφθόγγαι, δὲν ἔχουσι οὐδέποτε τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως· εἰς τὴν Γερμανικὴν, φέρ' εἰπεῖν, γλωσσῶν, ἢ εἰς τὴν Ἰταλικὴν (διότι πλατεῖαι διφθόγγαι δὲν εἶναι βέβαια ἄλλο, κατὰ τὴν ἀκουομένην προφορὰν, παρὰ δύο διακεκριμένα, τοῦτέστι διακριτῶν προφερόμενα φωνήεντα **)· ὅπου ὅμως ἐξαιρούμεναι ἔχουσι τὸ σημεῖον τῆς

(*) Βραδύτης εἰς τὴν προφορὰν τῆς ρηθῆσθαι λέξεως ἠμποροῦσθαι νὰ προσενηθῆ τὴν ἰδέαν ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἀπάτην· καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀποδείχεται, εἰ καὶ διὰ τοῦ σημεῖου τῆς διαίρεσεως σημειούμεναι λέξεις πάντοτε ἐπὶ τὸ βραδύως, καὶ ὅτι τῆσιν ἀνάγκη οὕτω νὰ προφέρωνται, διὰ τοῦτο ἐκ τῶν παραδειγμάτων εἶναι ἀσφαλτέρον, εἰν προφέρωμεν τὰς χωρὶς τοῦ σημείου τῆς διαίρεσεως λέξεις ταχῆς ἕνα καὶ ταυτοχρόνως.

(**) Ὁ ἐκ τῆς ἀκουομένης προφορᾶς πάληθηθῆς ἐρισμός εἶναι ὁ μόνος τὸν ὁποῖον φιλάττει ὁ κοινὸς λαός. Ὁθεν εἰς τὴν συκλήτησιν τῆς ἐκχωρημένης διαφορᾶς καθ' ὅλους τοὺς λόγους δὲν πρέπει νὰ τὸν καταφρονήσωμεν. Διότι ἡ γλώσσα δὲν ἐδιορίσθη μόνον διὰ φιλοσόφους καὶ ἀνθρώπων ἐχόντων

διαίρεσεως, π. χ. εἰς τὴν Γαλλικὴν γλωσσῶν, δὲν εἶναι πλέον συνήθως πλατεῖαι διφθόγγαι· καὶ ἂν δὲ ἦναι τοιαῦται, ἔχουσι πάντοτε ἰδιόζουσαν τινα φωνὴν, ἢ ὅποια δὲν μᾶς ἀφίνει καθόλου νὰ ἀμφισβῆλωμεν, ὅτι ἐνυπάρχει τρέπον τινα τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως· π. χ. ἐν τῇ λέξει Bourgeois, ἢ τοῦ οἱ ἐκφώνησις εἶναι πάντῃ διάφορος τῆς τοῦ ἐν τῷ Heloise. Ἡ κατὰ μίαν συλλαβὴν αὐξήσις φαίνεται μὲν ὅτι εἰς τὴν διαίρεσιν ὑπάρχει τινὸντι ἀσπεκτοπλείζον, καὶ διὰ τοῦτο εὐκόλα γνωρίζεται ἐκ τοῦ μέτρου τῶν ποδῶν εἰς τοὺς σίχους, ὅχι μόνον ἐνσφαιρα ἀλλὰ καὶ δυνάμει· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως ἀπαντᾶται ὅχι μόνου εἰς τοὺς σίχους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν πεζὸν λόγον, καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀπλοῦν βεβήθημα τοῦ ὀρθοῦ μέτρου τῶν ποδῶν· διὰ τοῦτο ἢ κατὰ μίαν συλλαβὴν αὐξήσις ἀνάγκη νὰ διακρίνεται εἰς τὸν πεζὸν λόγον, καὶ νὰ διακρίνεται μάλιστα εὐκόλα, πανταχοῦ καὶ ἀπὸ τὸν καθεῖνα, ἐπειδὴ καθεὶς ὁμιλεῖ συνήθως εἰς πεζὸν λόγον. Ἐπιμένοντες εἰς τὰ ἐκ τῶν ζῶσῶν γλωσσῶν παραδείγματα, περὶ τῆς ὀρθῆς προφορᾶς τῶν ὁποῖων εἶμεθα βέβαιοι, ἄς θέσωμεν παρὸ χ. εἰς τὴν Γαλλικὴν λέξιν Roi, τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως, καὶ εἴπωμεν Roi. Ὅσις δὲν ἀνέγνωσε ποτὲ Γαλλικοὺς σίχους, αἰσθάνεται ἄρά γε ἐκ μόνης τῆς προφορᾶς Roi, ὅτι ἡ λέξις ἔχει μίαν συλλαβὴν περισσώτερον παρὰ τὸ Roi; Ἄλλο παράδειγμα· Ὁ Βολταῖρος εἰς τὴν λέξιν Galigai ἔβαλλεν ὡς Γάλλος ἐπὶ τῆς αἰ τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως· ὁ Ἰταλὸς ὅμως δὲν τὸ κάμνει· διατί; ἐπειδὴ εἰς τὴν γλωσσῶν του, εἰς τὴν ὁποῖαν ἢ αἰ εἶναι πλατεῖα διφθόγγος (καθὼς ἀποδείχεται ἐκ τοῦ μέτρου τῶν ποδῶν τῶν Ἰταλικῶν σίχων), δὲν γνωρίζει μετὰ τῶν Galicai ἢ Galioai, ὡς πρὸς τὴν προφορὰν, κάμμιαν διαφορὰν. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰς λέξεις Eneide Ἰταλῶν Eneide, Moïse Ἰταλῶν Moïse, Esau Ἰταλῶν Esau, καὶ εἰς χιλίας ἄλλας. Ἐάν λοιπὸν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐμεταχειρίζοντο τὸ αἰ καὶ τὰ τοιαῦτα ὡς διφθόγγους, καθὼς τὰς μεταχειρίζονται οἱ Ἰταλοὶ ἢ οἱ Γερμανοὶ, δὲν ἤθελαν ἐπιθετεῖ τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως, καθὼς μήτε οὔτε, εἰς ἰδιαιτέρας περιπτώσεις. Ἡ μὲντοι ἄλ-

τὴν ἀκρὴν τοῦ Μοτςάρτου (Mozart, εἰς τὴν περιπέσει τῶν νεπτέρου Μουσκῶν τῆς Γερμανίας).

λοτι συμβαίνει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν δι' ἄλλας αἰτίας; Διὰ τὴν σημεῖα τῶν τόνων ἀρά γε; — Τοῦτο ἦτον ἐνδεχόμενον, εἰς μένον δὲν ἦτο τόσοσ διάφορος ὁ τόπος τοῦ σημεῖου τοῦ τόνου ἐπὶ τῆς διαίρεσεως. Τὸ εἰ, λόγου χάριν, ὅταν διαιρῆται εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον, λαμβάνει τὸν τόνον ὡς ἐπὶ τὸ πλείον ἐπὶ τοῦ πρώτου φωνήεντος (Ἄ τ ρ ἔ ἱ, φέρ' εἰπεῖν, Τυ. δ' εἶ, Ἄ ρ εἶ α). ἐκ τούτου ἴσως προεκυψεν ὑπερότερον ἢ συνήθεια νὰ γράφεται ἐν τῇ διαίρεσει τοῦ εἰ τὸ μακρὸν ε, τοῦ ἔσιν τὸ η' ἀγγεῖον, φέρ' εἰπεῖν, διηρημένον ἐγγράμμετο ἀγγυήιον· ἀλλ' ἐνίοτε λαμβάνει τὸ δεύτερον φωνῆεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν τόνον (οἶον ἐν Ἰλιάδ. Α. 306. τὸ εἶσαας, καὶ 439. τὸ Χρυσήϊς. Η. 88. νηῖ, καὶ 240. δηῖω.)· εἰς πολ. λοπάτας ἄλλας λέξεις τίθεται ὁ τόνος ἐπ' ἄλλης συλλαβῆς (π. χ. Ι. 184. βηῖ δῖως. Κ. 502. Διομήδεϊ, 555. Νηληϊάδῃ). Ἐξ ἐναντίας ὅπου δὲν χωρεῖ ἡ διαίρεσις, ἀπαντᾷται ὁ τόνος πάντοτε ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήεντος τοῦ τονισμένου η, οἶον εἴδω, εἰρωνεία, δυνασειά. Αὕτη ἡ παρατήρησις μὲ φαίνεται ἰκανῆ εἰς τὸ νὰ ἀνατρέψῃ πᾶσαν ἀντεπιχείρησιν, ἣτις ἤμποροῦσε τυχόν νὰ γεννηθῆ ἐκ τῶν τόνων· δι, δηλαδῆ, ἡ μεταξύ τῶν διφθόγγων καὶ τῶν διὰ τοῦ σημεῖου τῆς διαίρεσεως διακρινομένου φωνηέντων διαφορὰ εἰς τὴν προφορὰν, γίνεται γνωσῆ ἐκ τούτου, ὅτι εἰς τὰ τελευταῖα τίθηται ὁ τόνος εἰς τὸ δεύτερον φωνῆεν, καὶ ἐκ τούτου ἀκούεται ἡ κατὰ μίαν συλλαβὴν αὐξήσις. Ἐάν ἐξ ἐναντίας ἐπίθετο ὁ τόνος εἰς τὸ πρῶτον φωνῆεν τῶν διαιρουμένου, ἠβέλαμιν περιπέσει εἰς τὴν αὐτὴν ἀμιχανίαν, καθὼς τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα τὸ δείχνουσιν.

Μ' ὅλον ἔτι δὲν ἔχου πλέον οἱ ἐναντίοι νὰ φέρωσιν ἄλλον τινὰ πραγματικὸν λόγον πρὸς ἀντίστασιν (ἐν ᾧ ὑπάρχει σημεῖον διαίρεσεως, καὶ τοῦτο ἀποφασίζει περὶ τοῦ θεματικῆς), ἠμποροῦσαν ἕμωσ νὰ φαντασθῶσι σοιχῆτον πλασόν (Lettre on l'air), μεταξύ τῶν δύο διαιρουμένων φωνηέντων παρτιθέμενον, τὸ ὅποιον νὰ ἀποτελῆ τὴν αἰτίαν τῆς διαφορῆς μεταξύ τῶν διφθόγγων καὶ τῶν τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως ἔχόντων φωνηέντων. Διὰ τοῦτο παρατηροῦντες τινὲς γραμματικοὶ τὰ πολλὰ εἰς τὸν Ὀμηρον ἀπαντῶμενα διαίρεσεως σημεῖα εἶπαν, ὅτι ὑπῆρχεν ἴσως πρότερον ἐν τῷ μετὰ ξὺ αὐτῶν σύμφωνον, τὸ ὅποιον ἐχώριζεν ἀπ' ἀλλήλων τα

φωνήεντα, ἴσως τὸ Αἰολικὸν δίγαμμα. Ἀλλὰ μ' ὅλον ἔτι τοῦτο ἔμπορεῖ τις μετὰ λόγου νὰ τὸ συμπεράνῃ ἐνίοτε εἰς τὸν Ὀμηρον, ἐκεῖ μάλιστα, ὅπου ἔμπορεῖ τις νὰ ἐκλάβῃ Αἰολισμὸν, φαίνεται μόλον τοῦτο ἢ εἰς ὅλας τὰς διαλέκτους γενικῆ αὐτοῦ χρήσις πρᾶγμα ἀνύπαρκτον. Τὸ δίγαμμα, ἢ, ὡς τὸ ἀνέμαζαν οἱ Αἰολεῖς (κατὰ Πρισκιαν. σελ. 546), Β α ὕ (Van), ἦτο, καθὼς καὶ τὸ τοῦ ἀρχαίου Ἰωνικοῦ Ἀλφραβῆτου Η, πνεῦμα δασύ, τὸ ὅποιον πολλάκις τὸ ἐμεταχειρίζοντο καὶ εἰς τὴν μέσῃ τῶν λέξεων ἐκείνων, αἱ ὅποιαι εἰς ἄλλας διαλέκτους δὲν εἶχαν κανέν πνεῦμα. π. χ. αἰῖῶν, ὦῖῶν. Οἱ Λατῖνοι τὸ ἐμεταχειρίζοντο συχνάκις, καὶ κατ' ἐξοχὴν εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους (α)· καὶ μετῆθι μάλιστα καὶ εἰς τὰς σημερινὰς μας γλώσσας· π. χ. αἰών, αἰῖῶν, ævum, æwig. Ἀλλὰ μ' ὅλα ταῦτα πάντοτε μένει ἴδιον κτῆμα τῶν Αἰολέων, καὶ τῶν ὅσοι τὸ ἐδιανεῖσθησαν ἀπὸ αὐτοῦσ, λ. χ. τῶν Ῥωμαίων· μὲ ὅλας δὲ τὰς ἐπιλοίπους διαλέκτους δὲν ἔχει κάμμειαν σχέση, διότι εἰς αὐτὰς εὐρίσκεται ἀντ' αὐτοῦ ἄλλο πνεῦμα, ἠγουν τὸ Η· καὶ ἂν καὶ τοῦτο δὲν εὐρίσκετο, ἀνάγκη δὲν εἶναι, νὰ ἦναι πάντοτε ἐντάμα τὸ σημεῖον τῆς διαίρεσεως καὶ τὸ δασύ πνεῦμα (μ' ὅλον ἔτι συμβαίνει τοῦτο συχνάκις), τὰ ἑκάστα κατὰ τὴν ἀνωτέρω ὑπόθεσιν ἀναγκαίως ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι ἠνωμένα.

Μία μόνη ἀπορία λείπεται ἴσως ἀκόμη· πᾶς συνημιμένα φωνήεντα (Voyelles jointes ensemble), τὰ ὅποια κατὰ τοὺς κανόνας δὲν δύναται νὰ χωρισθῶσι, καὶ ἐπομένως μὴτε νὰ παραφέρωνται διακεκριμμένως, ἀλλ' ἠχοῦσιν ὡς φωνήεντα σύνθετα (Voyelles composées), ἔμποροῦν νὰ ὀνομαζῶνται δίφθογγοι; ἀλλὰ τοῦτο ἐξηγηθῆ ἀποχράντως εἰς τὸ προαναμνησθῆν χωρίον Σέξτου τοῦ Ἑμπειρικοῦ· προσθέτομεν μόνου ἀκόμη, ὅτι ἡ διαίρεσις, καὶ ὅταν ἀκόμη δὲν ὑπῆρχεν ἐνεργεία (διὰ σημεῖου ἐμφαινομένη), ἠμποροῦσεν ἕμωσ δύναμει νὰ ὑπάρχη, καὶ ἐπομένως τὰ ὄρια τῆς ὑπάρξεως τοῦ σημεῖου τῆς διαίρεσεως δὲν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς ὄρια τῆς ἀποδείξεώς μας· ἐξ ἐναντίας δὲ σημειόνομεν, ὅτι αὐτὸ τοῦτο τὸ σημεῖον μᾶς δίδει ἀφορμὴν νὰ συμπεράνωμεν ἀσφαλῆ-

(α) Olim for de um Chordem] fo e du s qu o Chordus] dicebant, pro aspiratione Vav similiter utentes. Quintilianus I. 4.

σατα τὴν καθολικότητα τῆς πλατείας προφορᾶς εἰς τοὺς ἀρ-
χαιοτάτους χρόνους (1).

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω γίνεται φανερόν, ὅτι κανεὶς ἐκ τῶν
ὑπὲρ τῆς Ἑρασμικῆς προφορᾶς λόγων δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἀπει-
ξῇ τὴν ἀληθῆ προφορὰν τῶν τῆς παιδείας χρόνων, κανεὶς δὲν
ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ ἀποχρῶν καὶ ἀναυτίρητος. Οἱ γραμμα-
τικοὶ μας λαμβάνουσιν ὡσεπιτοπλεῖστον ἀρχὴν τὴν ὑπόθεσιν:
„Ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔγραφαν καθὼς καὶ ἀμιλοῦσαν“· πλὴν μὴ
ὄλον ὅτι ἤθελεν ἐκ τούτου εὐκολοῦνθῇ τοῦ πράγματος ἡ ἔρι-
να, φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη (ἐν ᾧ, φέρῃ εἰπεῖν,
ἔγράφετο μὲν ἄγγελος, ἐπροφέρετο δὲ angelos, ἔγγρη-
το οὐκ, καὶ ἐπροφέρετο uk κ. τ. λ.) τόσῳ πλέον εἶναι ὑπε-
κειμένη εἰς πολλὰς ἀμφιβολίας, ὅσον ἡ μαρτυρία τοῦ Σίχτου
καὶ ἄλλων πρὸς ταύτην ἀντικρὺς ἀντιφάσκει.

Ἄν θεωρήσωμεν τέλος πάντων τὸν τρόπον τῆς χρήσεως
τῆς Ἑρασμικῆς προφορᾶς, θέλομεν ἰδεῖν μεταξύ τῶν ὀπα-
δῶν αὐτῆς δυσαρμοσίαν ἀλλόκοτον, ἣτις κάμνει τὰ πρᾶγ-
ματά των πολλὰ ἀμφίβολα. Κατὰ ταύτην τὴν διαφωνίαν
δὲν φαίνεται καθόλου παράξενον, ἂν καὶ κατὰ μέρος ἐπι-
σίσασαν τινὲς ἐξ αὐτῶν καὶ εἰς τὴν Ῥαϋχλικὴν προφορὰν.
Τῶνυτι τὴν σήμερον εἶναι πολλὰ ξενὸν τὸ μεταξύ Ῥαϋχλικῆν
καὶ Ἑράσμου μεσότοιχον. Ἡ ὁρλότις τῆς τῶν συμφῶνων προ-
φορᾶς συνομολογεῖται ἀπ' ὅλους τοὺς Γραμματικούς (2)
πολλοὶ (3) προφέρουσι τὸ αἰ ὡς μέσην φωνὴν (Mittellaut)
μεταξὺ τοῦ αἰ καὶ αῶ (ἄρα θ, καὶ εὐκολώτερον τάχα, θ),
τὸ οἰ ὡς μέσην φωνὴν μεταξὺ τοῦ οἰ καὶ οο (διατὶ ὄχι δι-
λου καθὼς τὸ Λατινικὸν οε, τὸ Γαλλικὸν ὀ;). Τὸ εἰ ὀνομάζει ὁ

(1) Οὕτω παρδ. χ. ὅλοι οἱ ἀρχαιότατοι Ἕλληνες ἔγραφαν ἴσως Ἑρα-
σμικῶς τὸ ἄγγειον, τοῦ ὁποῖου ἡ προφορὰ μετέπειτα διατηρήθη ἢ αὐτὴ
παρ' ἐκεῖνοις μόνον, εἰς τῶν ὁποίων τὴν διάλεκτον τὸ ἀπαυτῶμα μὴ τὸ σεν
μειον τῆς διαφύσεως.

(2) Ὁ Ραυένσιος (Ravens) ἐν τοῖς ἑαυτοῦ Collectaneis ἢ ἐπι-
λόμησι μὲν τὴν προφορὰν τοῦ β' ἀλλ' οἱ λόγοι του φαίνεται ὅτι ἀνασκη-
ζονται διὰ τῶν ὄσων λέγει παρὶ τούτου ὁ συγγραφεὺς τῆς Ἑλληνικῆς ἱστο-
ριολογίας βιβλ. δ'. (ἐν Βενετίᾳ 1815).

(3) Π. Χ. Ὁ ἐν Σχλεουσίγγῃ (Schleussingen) Κύριος Σχημίδης (Con-
raetor Schmidt) εἰς τὴν Ἑλληνικὴν τοῦ Γραμματικῆν. ἐν Λαίψ 1816.

Πρῶτιστος διὰ τὸν συγχειρμένον ἐκ δύο συγγενεσάτων
φωνηέντων, καθὼς τὸ ου, καὶ πλησιάζουσαν ὡς ἔγγιστα εἰς
τὰ ἀπλᾶ φωνήεντα, καὶ ἠχοῦσαν ἄρα σχεδὸν ὡς ι' τελευ-
ταίου τὸ αυ καὶ ευ πάντοτε ἐπροφέρετο ἀπὸ πολλοὺς ὡς ην
καὶ εν· ὁ δὲ Ἄστις (Hase) θεωρεῖ ταύτας τὰς φωνὰς τόσῳ
ἀναυτίρητους, ὥστε τὰς γυαρίζει ἀνεξετάτως ὡς ὀρθὰς, καὶ
ἤδη πρὸ ἄλλου ἀνεκράνητις εὐθερμος ὀπαδὸς τοῦ Ἑράσμου
ὡς ὑπερασπιστῆς αὐτῶν (1).

* * *

Συγγενὴς μὲ τὴν ἐξέτασιν ταύτην τῆς προφορᾶς εἶναι
καὶ ἡ τοῦ τρόπου τῆς κατὰ τόνους ἀναγνώσεως ἐξέτασις, ἂν
καὶ ἀναγκαίως μὲ ἐκείνην δὲν συνέχεται· καὶ πρὸς τοῦτο εἶ-
ναι διηρημένοι οἱ Ῥαϋχλιανοὶ καὶ Ἑρασμιοὶ πάλιν εἰς φα-
τριάς, καθὼτι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φατριῶν ἄλλοι μὲν προφέ-
ρουσι κατὰ τοὺς τόνους, ἄλλοι δὲ κατὰ τὴν ποσότητα τῶν
συλλαβῶν. Τὴν σήμερον ἡ ἀνάγνωσις γίνεται κοινῶς εἰς τὴν
ἐν τῆς σχολαίσις διδασκαλίαν, ἐν γένει μάλιστα τοῦ πε-
ζοῦ λόγου κατὰ τοὺς τόνους (καθὼς ὁ Κ. Σχημίδης (Schmidt)
εἰς τὴν βιβλίον γραμματικὴν ἀναφέρει)· τῶν δὲ εἰχῶν ἡ
ἀνάγνωσις γίνεται κατὰ τὸ μέτρον, ἄρα κατὰ τὸ ποσόν.

Ἡ τοῦ Ἑννίνιου (Henninius) καὶ Ἰσαάκ Οὐσσίου γνώμη
„ὅτι πᾶς τόνος ἀντικείμενος εἰς τὸν χρόνον τῶν συλλαβῶν, πρέπει
νὰ θεωρῆται σφραγερὸς“ δὲν ἔχει πλέον πολλοὺς ὀπαδοὺς·
ὅστι οἱ περισσώτεροι εἶναι σχεδὸν σύμφωνοι, ὅτι προφέρου-
τες πρέπει νὰ ἀποβλέπωμεν καὶ εἰς τὰ δύο, καὶ εἰς τὸν τό-
νον δηλαδὴ καὶ εἰς τὸν χρόνον τῶν συλλαβῶν, καὶ ὅτι ἐπί-
σις σφάλλουσι καὶ οἱ κατὰ τοὺς νέους Ἕλληνας μακρὰς
τῆς τονίζομένης συλλαβῆς προφέροντες, καὶ οἱ πᾶσαν μακ-
ρὰν συλλαβὴν τονίζοντες (*).

(1) Παρδ. Wien. allg. Litterat. Zeitung 1816. No. 12. — [ἐν
καὶ Α. Κομ. ἔτ. 1816. σελ. 413.]

(*) Διὰ νὰ φέρωμεν ἔσον ἐνδέχεται συντόμως, καὶ ταύτης τῆς γνώμης
ἐπόδειξιν, ἀνεβόταμα ἐνταῦθα ἐν χωρίῳ λόγου τινὸς τοῦ ἐν Βιέννῃ Προφῆ-
της Κ. Στεῖνου (Stejn). „Ad accentus quod attinet, ad quorum
rationem nulli viri docti, retentiones vero Graeci legunt omnes,
negari minime potest, pronuntiationis necessitatem ex multis con-

καὶ τοῦ χρόνου τῶν συλλαβῶν ἔνωσις δὲν εἶναι εὐκόλος, ἐπεὶ συχνάκις ἔχει τὸν τόνον βραχεΐατις συλλαβῇ μεταξὺ μακροῦ κειμένη, ἢ δὲ τονιζομένη συλλαβῇ πρέπει νὰ διακρίνεται

jici argumentis. Graeci recentiores in Genitivis Ἐρωτος, Ἀναλι-
νος accentum ponunt in antepenultima, et, neglecta longitudine
litterae ω, pronunciant Ἀρῶλλονῶς, Οἰῶλονῶς. Atqui hoc idem
videmus jam factitatum fuisse ab antiquis, cum Romani omnes
Ἀρῶλλῶνῶς, ποῖταε etiam Οἰῶλονῶς (Saepe quoque Οἰῶλονῶν[ensem])
dicerent. Sic in pronuntiatione vocis idolo Itali adhuc retinent
antiquum sonum vocis idolum, εἰδῶλον, quam Graeci hodieum
pro accentus ratione εἰδῶλον i. e. idῶλον exprimunt. Eandem ac-
centus tonique rationem etiam arguunt crebrae verborum Sincro-
pae. Sic e. g. ex εἰδῶσθα, quod, habita quantitatuum ratione, et
ferendum esset quasi idῶσθη, a Graecis autem idῶσιθῆ pro-
nuntiatum, per synopen fit εἰδῶσιθῆ, expuncta scilicet littera
σ, quae quantumvis longa positione, tamen ob praevaleantem syl-
labae antecedentis accentu signatae sonum, primum obscurata,
post, loquendi celeritate atque incuria penitus oblitterata est.
Eadem toni ratio valet et apud Romanos, qui vocabulum e. g.
flāvisti protulerunt quasi flāvisti, tono scilicet posito in an-
tepenultima, ita ut celeriter loquentes plerumque contraherent
in flāvisti, flāsti, sicut nos pro grāsate esse dicimus grāsate
est. Hujus rei exemplum insignis argumentumque suppeditant vo-
ces italicae desti, Lat. dedisti, contractum dedisti, desti,
—stasti, Lat. statisti, stetasti, stesti: diedēro, stel-
tēro, Lat. dedērunt, stetērunt, ubi videmus Syllabas ini-
tiales de et sto, toni ops adeo elatas ac vere productas fuisse,
ut Itali longitudinis ejus designandae causa pro dederō scrip-
serint diedēro, pro steterō, stetterō. Si quis forte mi-
ratur, atque omne quantitatuum syllabiarum discrimen tolli tem-
per existimat, hoc ei responderi potest, syllabam longam, quae sub-
juncta esset syllabae tunc signatae, in acroniōre locutione aut
versibus legendis olim productam, a celeriter vero obituroque lo-
quentibus obscuratam et correptam fuisse. Quamobrem peccare
Graecos recentiores existimo, quod e. g. in Homero εἰπῶς (ει-
πων ἔπειλα) ita proferunt, quasi scriptum sit εἰπῶς, haud aliter ac
si nos Germani vocabula Ängähē, änhärtig, pronuntiaremus
ut Ängähē, änhärtig. Quare, quemadmodum εἰπῶς a Graecis
poëtis nunquam pro dactylo aut tribrachio adhiberi potuit, ita

ἀπὸ τῶν μὴ τονιζομένων οὕτω, καθὼς ἢ μακρὰ ἀπὸ τῆς
βραχεΐαν, καὶ μόνον κατὰ τοῦτο νὰ διαφέρη, καθότι αὕτη
μὲν διὰ τοῦ μακροτέρου χρόνου προσβάλλει περισσότερον εἰς
τὰ ὦτα, ἐκεῖνη δὲ διὰ τῆς ὑψηλοτέρας φωνῆς· διὰ τοῦτο
δὲν εἶναι περιττὴ ἢ ἐρώτησις, πότερον τῶν δύο εἶναι μεγαλή-
τερον πρόσκομμα· ὅταν ἢ τονιζομένη βραχεΐα, ἢ ὅταν ἢ μὴ
τονιζομένη μακρὰ συλλαβῇ ὑπερηχῆ εἰς τὴν προφορὰν;

Ἄν ἢ τοῦ Βιλλοισῶνος (Villoison) περὶ τῶν τόνων θεω-
ρία εἶναι κατὰ πάντα ὀρθή, ἢ ἀπόκρισις εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐρώ-
τησιν δὲν ὑπόκειται πλέον εἰς κάρμμιαν ἀμυθολίαν· κατ'
ἐκείνην δηλαδὴ τὴν θεωρίαν ἔχει ἢ μὲν μακρὰ συλλαβῇ, δύο ῥυθ-
μικῶν κτύπων (Taktschlägen) χρόνου (Zeitmaass), ἢ δὲ το-
νιζομένη (βραχεΐα), ἑνὸς καὶ ἡμισείως (1). Ἄλλ' ὁ μέγας ἄστρος
Ἑλληνιστῆς, ὅστις κατὰ τὴν βῆσιν τοῦ Ἄρλεσιου (Harles) ὁ
μόνος σχεδὸν εἰς τὴν πατρίδα του ὠμοίωσεν τοὺς ἀρχαίους ἡ-
ρωας τῆς φιλολογίας (2), φαίνεται ὅτι δὲν εἶχε καθαράς ἰδέας

nec nostri unquam, si illorum in versibus pangendis diligentiam
puritatemque aemulari velint, vocabula qualia sunt Bergströ-
me, hin stürmen, pro dactylis usurpabant etc., Oratio ha-
bita in Aula Universitatis, Viennae 1800. Nota 18.

(1) On doit bien se garder de confondre le son de l'accent aigü avec celui des longues. L'accent aigu nous avertit qu'il faut élever la voix, et n'indique pas qu'il faille appuyer sur une voyelle le aigü aussi long temps que sur une longue. L'accent aigu ne rendoit pas la syllabe longue, mais il ne la faisoit pas non plus totalement brève, et il lui donnoit un demi-temps de plus. Une syllabe longue avoit deux temps, une Syllabe brève aigüe un temps et demi. Magazine encyclopedique VII. Année. Tom. V.

(2) Ἐπι δεκαπενταετησῆς ἂν ὄντας καθὼς τοὺς δυσκολοτάτους συγ-
γραφεῖς Ἑλληνας· κατὰ δὲ τὸν αἰῶνα δεύτερον χρόνον συνέγραψε καὶ ἐξ-
έδωκεν Ὁμηρικὸν λεξικὸν, ὅθεν μετ' ὀλίγον καιρὸν τὸν ἀπεδέχθη ἢ τῶν
Ἐπιγραφῶν Ἀκαδημία (Académie des Inscriptions), ὡς μέλος,
ἢ ἵππεα διὰ χάριν αὐτοῦ ἔκκευε ἐξάρσειν τῶν κατὰ τινα ὠρισμένην κλί-
σκην νομίμας γινωμένων προβιβασμῶν. Τὰ πολυτιμώτατα φιλολογικὰ του πο-
νήματα, ὅτι δὲ καὶ τὰ μετὰ τοῦ Κοινοῦλου Γουφιέρου (Choussier) - Gouffier
ταξείδια του εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, εἶτα εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς
τὴν Πελοπόννησον, εἰς τὰς νήσους τοῦ Ἀιγαίου πελάγους, εἰς τὸ ὄρος τοῦ
Ἄθωνος κ. ε. εἶναι γνωστὰ εἰς ἕλον τὸν κόσμον. Ὅταν ἐμυσήθη τὸ Ἰουλιανὸν

περὶ τούτου, ἂν καὶ αὐτὸς ἀνεύρε τον Ἀρκάδιον, Ἀπὸ ἰ-
 λην του τὴν ἐν τῷ Magazin encyclopedique πραγματείαν γί-
 νεται καθαρά ὅτι ἐδωροῦσε τοὺς τόνους ἀπλῶς ὡς μουσι-
 κόντι, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ γλώσσα τρόπουτινα ἐγίνετο ψαλ-
 τικὴ, διὰ τοῦτο καὶ ἔλεγεν „on ne lisoit pas le Grec, mais
 on le chantoit“. Ὁμοίως καὶ ὁ Κ. Ἀσις (Hase), ὅστις ἐπὶ τῆ
 εἶχε καθημερινὴν τοῦ Βιλλοισῶνος συναναστροφὴν, ἐμπει-
 λοιπὸν νὰ τὸν σχολιάσῃ καὶ καλῆτερα, ὀνομάζει τοὺς τόνους
 „σημεῖα καὶ δείγματα τῆς ψαλτικότητος, οὕτως εἶπεν,
 τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, οἱ ὅποιοι (τόνοι) ἀνεκαθεν εἰσῆ-
 θησαν, διὰ τὰ σημερινὰ ἄρσιον τινα καὶ θέσιον τῆς φωνῆς, πε-
 τῆς ὁποίας ἡμεῖς δὲν ἔχομεν κἀμμίαν ὀρθοῦς καθαράν ἰδέαν“. —
 Ἀλλὰ μὲ τούτους τοὺς λόγους μόνου δὲν ἐξηγεῖται ἐντελῶς
 τὸ καθ' αὐτὸ οὐσιώδες τοῦ τόνου.

Εἶναι βεβαίωτατον ὅτι ὁ τόνος εἶναι μὲν τῆς φωνῆς ἄρσιον
 ἔντασις, ἀλλ' ὄχι καὶ ὅτι ἔχει τι μουσικὸν εἰς τὴν φύσιν του,
 ἀλλὰ μόνου δύνανται εἰς τὴν κατάληπτικότητά, οὕτως
 εἶπεν, καὶ σαφηνεῖαν συμβάλλουσαν ἄρσιον μόνου εἰς τὰ νὰ
 μεταβάλλῃ τὴν λέξιν κατὰ τὰς συλλαβὰς εἰς ἐνόητα διὰ τῆς
 παρασημειώσεως μιᾶς συλλαβῆς, καὶ ζητεῖ νὰ καταστήσῃ
 ἀκουσθῆν εἰς τὴν ἀκοὴν τὴν εἰς ἔν ὅλον ἔνωσιον ὅλων τῶν συλ-
 λαβῶν· εἶναι λοιπὸν ἐκ φύσεως ἀπλοῦν σημεῖον, τὸ τῆς
 φοιχέτου τῆς γλώσσης. Τὰ μακρὰ ὅμως καὶ βραχέα τῶν φωνη-
 τῶν δίδουσι τὰς μουσικὰς συνθέσεις τῆς γλώσσης, τὸν μὲν
 μόν, ὅπου σειρά λέξεων σχηματίζει ρυθμικόν τι ὅλον (εἴη)
 ὅθεν ἡ ποσότης (ὁ χρόνος τῶν συλλαβῶν) εἶναι τὸ ποιητικόν
 ἢ μουσικὸν φοιχέτου τῆς γλώσσης. Ὁ τόνισμός πιναίει ἀπὸ
 χρεῖαν τινα τοῦ νοός, τούτῃσι χρεῖαν τῆς καταλήψεως εἰς τὴν
 κοινωνικὴν συνομιλίαν· ὁ δὲ τοῦ χρόνου τῶν συλλαβῶν ἰσο-
 ρισμός, ἀπὸ τὴν γενὴν συναρμογὴν τῆς γλώσσης μὲ τὴν
 Μουσικὴν· διὰ τοῦτο ἐκεῖνος μὲν εἶναι τῆς τοῦ κοινωνικοῦ
 βίου πεζῆς γλώσσης ἐπικρατοῦσα ἀρχή, οὗτος δὲ, τῶν τῆς
 Ποιητικῆς γεννημάτων, πᾶ ὅπου, ὅταν ἡ γλώσσα δὲν ἀνακ-

τον, ἠμῶς παρθεύς εἰς αὐτό· εἰς τὸ Collège de France ἐλαβεν ἐπί-
 1804 τὴν καθέδραν τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, καὶ ἀναγορεύθη μέγιστος
 τιμίου τάγματος (Legion d'honneur)· ἀπέθανε δὲ ἐν ἔτει 1805
 ἡλικίαν 50 ἐτῶν.

ῖται ἀπὸ τὸν κοινὸν τόνισμὸν διὰ τοῦ χρόνου τῶν συλλαβῶν,
 ἀνάγκη νὰ καταφύγωσιν εἰς ἄλλην τινα ἀρχὴν (οἶον τὸ ὁμοι-
 ἔλευτον, τὰς φωνὰς κ. τ. π. *) διὰ νὰ συναρτῶνται μὲ
 τὴν Μουσικὴν.

Διὰ τὴν τάχα ὅλη ταῦτα ἔχουσι οὕτως, καὶ διὰ τὴν κατ'
 ἔξαιρετον ἢ Ἑλληνικὴ γλώσσα ἔχει περισσοτέρας χρόνου δια-
 φορὰς, καὶ ἡ Γερμανικὴ ὄχι; καὶ αὕτη μὲν τόσον ἀκριβοῦς
 κατὰ φιλοσοφικὰς ἀρχὰς τόνιζεται, ἐκεῖνη δὲ κατὰ προαιρέ-
 σιν, ἡ δὲ Λατινικὴ ἔχει ὀλιγοτέρας χρόνου διαφορὰς, παρὰ ἢ
 Ἑλληνικῆ; καὶ διατὶ εἰς τὴς θυγατέρας τῆς Λατινικῆς καθὼς
 καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλώσσαν δὲν εὐρίσκομεν κανένα το-
 νισμόν εἰς ἀρχὰς θεμελιωμένον; — Περὶ τούτων καὶ πολλῶν
 ἄλλων εἰς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν ἀνηκόντων, ἐπραγματεύθη διεξ-
 ἰδικῶς πληρέστατα ὁ Βερνάρδος (Bernhard) εἰς τὴν Γενικὴν
 Γραμματικὴν του Μέρ. Β'. σελ. 284. καὶ 314 ἐφ., εἰς τὴν ὁ-
 ποίαν ἀποσέλλομεν τοὺς ἀναγνώστας καὶ μόνου ἐν χωρίον
 μεταφέρομεν ἐδῶ, τὸ ἴσκιον ἴσως λύει πλησιέστερα τὴν
 ἡμῶν δοθεῖσαν ἀπορίαν. Σελ. 319. δεικνύει ὁ Βερνάρδος,
 ὅτι εἰς τὸν πεζὸν λόγον τοῦ κοινωνικοῦ βίου ἀνάγκη εἶναι πάν-
 τε νὰ ἐπικρατῇ ἡ ἀρχὴ τοῦ τόνισμοῦ.

„Πᾶσα γλώσσα, λέγει, ἀνάγκη νὰ τόνιζεται, ἂν
 „ὄχι κατὰ τὸ σημεῖον, τοῦλάχιστον κατὰ τὸ πρᾶγμα. Διότι
 „δὲν ἐμπορεῖ ἄλλως λέξεις πολυσύλλαβος νὰ σχηματίσῃ ὅλον
 „τι, παρὰ ὅταν ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς μορφώνεται εἰς ἀρχή,
 „ἢ ὁποῖα μεταβάλλει τὴν λέξιν εἰς ὅλον. Ἐὰν ἤθελε τις εἰς
 „ταύτην τὴν ἀρχὴν νὰ σκεψῆ τὸν χρόνον τῶν συλλαβῶν,
 „ἤθελεν γεννηθῆ μεγάλαι δυσκολίαι· ἡ ἀρχὴ δηλονότι δὲν
 „ἤθελεν ἐκτείνεσθαι τότε εἰς ὅλην τὴν λέξιν, ἀλλ' ἤθελε
 „περιζῆναι ἰδίως εἰ μέρη τῆς λέξεως ὡς τοιαῦτα. Τὸ παρά-
 „δειγμα θέλει σαφηνίσθαι τὰ λεγόμενα. Θετέον ὅτι λέξεις τις
 „ἔχει τὸ ἀκόλουθον μέτρον u - - - u, καὶ προφέρεται κα-
 „τὰ τὸν χρόνον· ἐκ τούτου εἶναι μὲν φανερόν ὅτι ἡ πρώτη

(*) Μόνη ἡ Γερμανικὴ γλώσσα εἶναι, διὰ τὸν κατὰ φιλοσοφικὰς δόξαν
 ἴσως διαφερόντα τόνισμὸν της, (διότι τίθεται ἐπὶ τῆς πρωτοτύπου συλλα-
 βῆς, ὅταν καὶ ἡ δεχομένη τὸν τόνον συλλαβὴ ἀκούεται μακρὰ), ἐπιδεικτικὴ
 τοῦ κριτοῦ ρυθμοῦ, ὅταν καὶ τῆς μιμήσεως τῶν γλωσσῶν, ὅσαι φυλάττουσι
 κριτικὸν πρᾶξιν.

„συλλαβῆ ὑποτάσσεται εἰς τὴν δευτέραν, αἱ δὲ οὗτε
 „λευταίαι εἰς τὴν τετάρτην· ὅχι ὁμοίως καὶ ὅτι ἡ λέξις γίνε-
 „ται ἐν ὅλῳ, ἀλλὰ διαιρεῖται εἰς χωριστὰ μέρη, τὰ ἀκόλου-
 „θα υ - | - | - ο υ, καὶ ἡ ἀκοή δὲν ἤθελε διακρίνει τὴν
 „συνάρτησιν τῆς δευτέρας συλλαβῆς μετὰ τὴν τρίτην, καὶ τῆς
 „τρίτης μετὰ τὴν τετάρτην, ἀν δὲν ἐγένετο κατὰ συνέχου ἢ
 „ἐκφώνησις ὅλης τῆς λέξεως· ἐξ ἐναντίας ὁμοίως τότε γίνεται
 „ἡ λέξις ἐν ὅλῳ, ὅταν εἰς ὅλην τὴν σειράν τῶν συλλαβῶν
 „μία μόνη συλλαβὴ διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου
 „ἐξαιρέται, πρὸς τὴν ὁποίαν ὅλαι αἱ ἄλλαι συλλαβαὶ παρ-
 „αμελοῦνται. π. χ. unverwüstlichster, unvernerlichster.

Ἐφαρμόζων ἰδιαιτέρως ὁ Βερνάρδος τὸ γενικὸν τοῦτο ἐ-
 „ξίωμα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, προσθετοὶ τὰ ἐφεξῆς
 „σελ. 322. „Ὅτι ἡ προσωδία τῶν Ἑλλήνων ἐγεννήθη ἀπὸ
 „τὴν κοινὴν ἀνάγκην τοῦ θεωρεῖν τὴν λέξιν ὡς ἐν ὅλῳ, γίνε-
 „ται μάλιστα φανερόν ἐκ τῆς τοῦ τόνου πρὸς τὸν χρόνον τῶν
 „συλλαβῶν ἀντιτάσεως εἰς τοὺς εἰχούς *). Εἰς τοὺς εἰχούς
 „δηλαδὴ φαίνεται ὅλη ἡ σειρά τῶν λέξεων ὡς μία μόνη βόη-
 „μικὴ λέξις, καὶ ποτὲ δὲν ὑπερίσχυσεν εἰς τοὺς Ἑλληνας
 „τόσον ἢ ἐν τοῖς εἰχοῖς προσωδία, ὡς ἐν γίνεται ἀρχὴ τῆς
 „ρυθμικῆς σειράς, καὶ ἂν αὕτη μεταβάλλῃ τῆδε κάκιστε
 „τὸν εἶχον, πλὴν, μὲ ὅλον ὅτι φαίνεται προφανῶς ἡ πρὸς
 „τὴν ἔνωσιν αὐτοῦ μετὰ τὸν χρόνον τῶν συλλαβῶν σπουδὴ ἢ
 „ἐπιμέλεια, ὑποχωρεῖ ὁμοίως αὕτη εἰς τὸν χρόνον χωρὶς τῆς
 „διασημοῦ, ὅταν ἢ ἔνωσις αὕτη ἐναντιοῦται καὶ βλάπτῃ τὸν
 „χρόνον. Ὅτι δὲ ἡ ἀνάγκη ἐπένοησε τὴν Ἑλληνικὴν προσωδίαν,
 „φαίνεται ἐκ τῆς διαφορῆς τῆς τῶν τόνων δέσεως, τὴν ὁποίαν
 „ἀπαυτῶμεν εἰς λέξεις ταυτοφώνους ἐνταυτῶ καὶ ὁμοειχέ-
 „ρους, πρὸς ἀντιδιαβολὴν τῆς σημασίας αὐτῶν γινομένην (**).

(*) Πολλοὶ νομίζονται παρὰ φύσιν τὴν τοῦ τόνου πρὸς τὸν χρόνον τῶν
 „συλλαβῶν διαμάχην, καὶ ὁμοίως πᾶσαν ζητήσιν τοῦ τόνου καὶ αἰτίαν αἰτίας
 „εἰς τὴν ὁμοίως συλλαβικὸν χρόνον ἔχουσαν ἑλληνικὴν γλῶσσαν τὴν βραχέως
 „συλλαβὴν· π.χ. Italia, celtora, rypulus, opes, genitor, iohē-
 „nium etc. προσέτι καὶ εἰς τὸν πύργιον (genus, nihil) καὶ τὴν βραχέως
 „(facere) καθὼς ἀναγκάζεται καὶ ἀναγνωσκῆ κατὰ προσωδίαν.

(**) Γνωστὴ εἶναι εἰς πάντα Ἑλληνιστῆν ἢ εἰς τὸν Φίλοπον ἀνα-
 „δομένη Συναγωγὴ τῶν πρὸς διάφορον σημασίαν διαφόροι
 „γενουμένων λέξεων, τῆς ὁποίας ἀξεδόθη ἑλληνικὴ ματῆρσις ἢ

„Ἄλλ' ὅσον ἀκανονίως καὶ ἀβαιρέτως ἐγένετο ἡ τῶν τοιζομένων
 „συλλαβῶν ἐκείνης Ἑλληνικῆς λέξεως ἐκλογή, τόσον ἐπι-
 „σημῶν καὶ συστηματικῶς, ἢ τοῦ τόνου μεταβολὴ καὶ πε-
 „ριπλάνησις· ὡς ἐκ μόνης τῆς δέσεως αὐτοῦ ἐμπορεῖ τις νὰ
 „μάθῃ, ἂν πραγματικῶς ἐξευρίθῃ ἡ πρώτη τοῦ δέσις, κ. τ.
 „ἴ. — Ὅτι δὲ ὁ τόνος ὑπεραιρέτω ἐλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἑλληνιστοῦ, ἐλ-
 „τός τῆς οὐσιώδους ταύτης τάξεως καὶ τοῦ διορισμοῦ, καὶ
 „ἄλλην δευτέραν, δὲν ἀναιρεῖται ἐκ τῶν εἰρημένων.

Βλέπομεν ἐκ τούτων ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀπορία ἐλύθη ἔλαος
 „κατὰ τὴν σήμερον ἐπιματουσαν χρῆσιν· τούτους, εἰς μὲν
 „τὸν περὶ λόγον πρέπει νὰ περιβρίωμεν τὴν κατὰ τόνους ἀνά-
 „γνωσιν, εἰς δὲ τοὺς εἰχούς, τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῶν συλ-
 „λαβῶν. Ἐχουσι λοιπὸν ἄδικον οἱ νέοι Ἑλληνας, ἂν συνεπίσ-
 „μένοι νὰ ἀναγινώσκωσι κατὰ τὸν τόνον, τοὺς πολιτικούς τε καὶ
 „εἰχούς, ἀναγινώσκουσι κατ' αὐτοὺς καὶ τὸν ἑξάμετρον, καὶ
 „ἄλλα εἶδη εἰχῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς· διότι οὕτως ἀνα-
 „γινώσκουσι τὸν χρόνον τῶν συλλαβῶν, ὅς τις γεννῆ τὸ οὐσιώδες
 „μέρος τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν εἰχῶν, τὸν ρυθμὸν· κατὰ
 „δὲ τὸ κύριον πρᾶγμα, τὸ ὅποιον εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ κοινω-
 „νικοῦ βίου, ἔχουσι ὅλα τὰ δίκαια καὶ αὐτοὶ καὶ ὅσοι ἄλλοι
 „ἀναγινώσκουσι τὸν περὶ λόγον κατὰ τοὺς τόνους. Ἐκ τού-
 „των βλέπει τις τὸ μέγα ἔλλειμμα τῆς διατριβῆς τοῦ Ἄσου
 „(Hase), ὅς τις θεωρεῖ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας μόνον ὡς ποιητάς.
 „— Ὅτι δὲ εἶναι ἀναγκαῖον τὸ κατὰ τόνους ἀναγινώσκωσι τὴν
 „Ἑλληνικὴν, συνεμολεγοῦσι καὶ αὐτοὶ οἱ τὴν οὐσίαν τοῦ
 „τόνου μὴ κατανοήσαντες (').

λογιδίων τῶν Πατενῶν (Langdunum Batavorum). — Σημειωτέον δὲ καὶ
 „αὐτῶ, ὅτι πολλοὶ κανόνες τῆς Γραμματικῆς ἐξηγουῦνται μόνον διὰ τοῦ κῆ-
 „ριος καὶ τῆς ἀξίας τοῦ τόνου· ὅσον τὸ ὄρον, αἰτιατικὴν ἔχει ὄρον καὶ
 „ἴριν, τὸ ἐλπίς ὁμοίως μόνον ἐλπίδα. Διὰ τί τοῦτο; μὲν τὸ διδάσκει
 „ἡ τέχνη. Id. Matthiä S. 73. — Πληθεὺς τοιούτων δεῖξαι ἀπαντῶν εἰς τὰ
 „ἴσκιον κατ' ἀρχὰς ἀναφέρωμεν πύγμαμα τοῦ ἄγγλου Πριμάτου (Prima).
 „(*) Ὁ Βολλοισὸν (Villoison) κάμνει τὴν ἐφεξῆς σημειώσιν (ἐκ τῆς M-
 „in encyclopedique σελ. 463.). „Les accents sont d'une necessité ab-
 „solument indispensable pour les livres élémentaires et de classe.
 „Ces ouvrages deviennent inutiles quand les accents y sont omis,
 „et nuisibles, lorsqu'ils sont mal mis“. Τὴν ἀνάγκην ταύτην δείχουσι

Γνωμένου λοιπόν τοῦ συμπεράσματος τῆς ἑλικ κινήσεως, δεκνύεται, ὅτι ἡ ἐξωσθέντα προφορὰ, μετὰ τὴν κλασικὴν παραβαλλομένη, ὀλίγον ἀπέχει αὐτῆς, ἢ τοῦλάχιστον ὀλιγώτερον παρὰ τὴν Ἑρασμικὴν· διότι ἔχει μόνον ἢ κατὰ τοὺς νέους Ἑλληνας προφορὰ τῶν συμφώνων, φωνηέντων καὶ διαφθόγγων, ἀλλὰ καὶ ἢ κατὰ τόνους τοῦ κλίω λέγου ἀνάγνωσις, εἶναι Ἀττικὴ ἢ Ἑλληνικὴ, ἔξακολουθῶν μόνον μόνον τινῶν τῆς προφορᾶς λεπτοτήτων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πόρισμα τοῦτο διαφέρει οὐσιωδῶς τοῦ τῶν πλείων περὶ ταύτης τῆς ὕλης γενομένων συζητήσεων, διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν ἐκ τούτου ἀμέσως πηγάζουσαν ἐρώτησιν „Πρέπει ἡμεῖς νὰ μιμηθῶμεν τὴν κατὰ τοὺς νέους Ἑλληνας προφορὰν τῆς Ἑλληνικῆς;“ φυσικῶς τῶν λόγων δὲν ἔμπορεῖ νὰ δεῖξῃ κατ' εὐθείαν ἀπόκρισις τὸ Ὅχι, ἀν καὶ ἡ ἡμετέρα προφορὰ εἴη αἰετὶ παλαιῶν ἢ διὰ χρόνων συνειθισμένη. (*) Ἀλλ', ἐπειδὴ καὶ ἡ ἡμετέρος σκοπὸς εἶναι κυρίως ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας καὶ ὅχι τὸ νὰ μάωμεν προσηλύτους, ὅθεν καὶ ἡ ἐρώτησις αὕτη εἶναι ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς ἡμετέρας συζητήσεως.

Ἡρβμάνος Νεϊδλίγγερ
(Herrmann Neidlinger)

Προφῆσσω τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης
ἐν τῷ τῆς Μέλκας (Mell) γυμνασίου.

καὶ ἄλλων λόγους ὁ λέων; σελ. 224; Et quasi hoc confessus, tamen si we adopt modern (?) accent, the metrical harmony of the ancients, is not very easily explained: but as we are aware, that our method of reading Greek verse does not depend upon quantity, but is regulated by a peculiar arrangement of accents, which we have borrowed from Latin verse of a similar structure, it cannot be asserted, that it is the right mode of recitation: and it seems more important to adopt the modern Greek accent in common discourse, than by sacrificing it for the sake of a kind of harmony in verse, which may be widely different from that of the ancients, to render the language unintelligible to those, who still speak a dialect of it.

(*) Εἰς ποῖον δὲ βαθμὴν ἡμπερούμεν νὰ φθάσῃ καὶ ἡ κατὰ Ἑλλήνων προφορὰ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀν δὲν μᾶς τὸ ἀδίδασκον ἡ Ἱστορία τῆς Φιλολογίας τοῦ δευτέρου πέμπτου αἰῶνος, ἢ θέλα τὸ δεῖξαι ἐξαρκεύτως μόνον τὸ ἐπι-

Τῆς παρὰ τοῦ Κυρίου Ἀνδρέου Μουσαζούδου τοῦ Κερκυραίου καὶ Κυρίου Δημητρίου Σχίνᾶ τοῦ Βυζαντίου ἐν Βενετία ἐκδομένης συλλογῆς ἀποσπασμάτων Ἑλληνικῶν ἀνεκδότων, ἐκηρύξαμεν ἐν καιρῷ διὰ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ ὅσα εἶχαμεν ἀνά χεῖρας τετράδια· ἐντοτε ἐξεδόθησαν καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια θέλοντες νὰ κηρύξωμεν, ἐπαναλαμβάνομεν κεφαλαιωδῶς καὶ τῶν πρώτων τὴν περιουσίαν.

Ἀετίου λόγος ἑννατος· περὶ τῶν κατὰ τὸ σῶμα τῆς κοιλίας παθῶν, καὶ αὐτῆς τῆς κοιλίας, καὶ ἐντέρων, μετὰ σημειώσεων καὶ διαφόρων ἀναγνώσεων. Σελ. 1—24.

Ἀνωύμου ὑπόθεσις εἰς ἑπτὰ λόγους τοῦ Ἰσοκράτους, μετὰ σημειώσεων. Σελ. 1—8.

Ἐπιφανίου ἀνεκδοτὰ κεφάλαια τοῦ φυσιολόγου, μετὰ σημειώσεων. Σελ. 1—31.

Τοῦ ἀγιωτάτου Μητροπολίτου Εὐχαΐτων Κυροῦ Ἰωάννου τὰ ἐκ φύσεως γυμνασίου τοῦ ἀνθρώπου, μετὰ διαφόρων ἀναγνώσεων καὶ σημειώσεων. Σελ. 1—8.

Ἀνωύμου βίος Ἰσοκράτους καὶ ὑπόθεσις εἰς τὸν πρὸς Δημόκλειον λόγον, μετὰ διαφόρων ἀναγνώσεων καὶ σημειώσεων. Σελ. 9—23.

Γεμιστοῦ Πλήθωνος Μονωδία ἐπὶ τῇ αὐιδίμῳ δεσποίνῃ Ἰπομονῇ. Σελ. 1—8.

Θεοφίλου περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς ἀποσπασματα. Σελ. 1—30.

Ἰνδὸν χωρίον τοῦ Πολιτιανοῦ (Politiani). „In nostra civitate (Florentia) graeca omnis eruditio, jampridem in ipsa Graecia extincta, sic revixit atque effloruit, ut et nostri jam homines graecam publice literaturam profiteantur: et primas nobilitatis pueri, id quod nullo retro annis in Italia contigit nunquam, ita sincere attico sermone, ita facile expediteque loquuntur, ut non delatae jam Aethonae, atque a Barbaris occupatae, sed ipsas sua sponte cum proprio avulsae solo, cumque omni (ut sic dixerim) sua suppellectile in Florentinam urbem immigrasse, eique se totas penitusque infudisse videantur. Opp. Politiani, p. 477. ed. Basil. 1553.— Πρέπει δὲ νὰ μάθωμεν ἀληθῶς τὴν τιμὴν τῆς ἡμετέρας προφορᾶς, ἄξιον σημειώσεως εἶναι, ὅτι ἡ περίοδος τῆς ἀληθοῦς φιλολογίας ἤτον ὡς ἕγγιστα πρὸ τοῦ Ἑρασμίου· μετὰ τὸν Ἑρασμίου ὁμοίως δὲν ἐπέβρασ πολὺς καιρὸς καὶ ὅπως. Ast's Grundriss, p. 4.

Τοῦ αὐτοῦ περὶ διαχωρισμάτων. Σελ. 20—28.

Ὀλυμπιοδώρου φιλοσόφου σχόλια εἰς τὸν Πλάτωνος Φαίδωνα· καὶ ἀνώνυμου σχόλια εἰς τὸν αὐτοῦ διάλογον. Σελ. 1—22.

Παράφρασις εἰς τὰ τοῦ Ὀππιανοῦ κυνηγετικά, μετὰ σημειώσεων καὶ διαφορῶν ἀναγνώσεων. Σελ. 1—22.

Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου καὶ διδασκάλου ἐν ἡδ. δασκάλου Κυρίου Νικηφόρου τοῦ Γρηγορᾶ Ἐπισκοπῆ. Σελ. 1—16.

Ὅσον εὐχόμεθα τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἀξιολόγου ταύτης συλλογῆς προπαιδικῶν λειψάνων, τῶσιν θέλομεν λυπηθῆναι, ἂν διακοπῇ· καὶ ἐπαινοῦντες τοὺς Κυρίους ἐκδότας διὰ τοὺς ὅποιους ἕως τῶρα κατέβαλον ἀξιοπαίνομας κόπους, ταῖς παρακαλοῦμεν, νὰ χαρίσωσιν εἰς τὸ Γένος καὶ ἄλλα ταῦτα πολυτίμητα εἰς ἡμᾶς λείψανα, καὶ ἐν καιρῷ καὶ ἄλλα πολυτιμότερα καὶ ἐπισημότερα, κείμενα εἰς τὰς πλουσιωτάτας πόσιν τῆς Ἰταλίας, ὅσων καὶ τῆς ἄλλης σοφῆς Εὐρώπης τὰ βιβλιοθήκας ἀνέκδοτα.

Νεωτέρα Ἑλληνικὴ Φιλολογία.

Ἡ ἔλλειψις τῶν συστηματικῶν διδακτικῶν βιβλίων ἐπιποδίζει τὴν ἐπιπέχυσιν καὶ πρόοδον τῆς παιδείας εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸ ἠσθάνθησαν πολλοί· ὅτι δὲ ὄλιγοι εἰς διόρθωσιν τοῦ ἑλλείμματος τούτου κοπιᾶζουσι τὸ βλέπομεν καὶ χαίρομεν χαρὰν μεγάλην ὅταν ἐκδίδηται βιβλίον εἰς τὸν σκοπὸν τούτον συμβάλλον. ὡς τοιοῦτον κηρύττομεν τὸ ἐξῆς σύγγραμμα:

Ἱστορικὴ Χρονολογία μεταφρασθεῖσα εἰς χρῆσιν τοῦ Φιλολογικοῦ τῆς Σμύρνης Γυμνασίου ὑπὸ Κ. Ν. Κούμα, καὶ ἐκδοθεῖσα διὰ φιλοτίμου δαπάνης Π. Νικολαΐδου Σμυρναίου. Ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἰωάννου Σεινιέρου. μνη. Σελ. 150. εἰς 8.

Κατὰ τὸ 1812 ἔτος ἐξέδωκεν ἐν Παρίσιος ὁ γνωστὸς εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν ἡμετέρων τῆς Γαλλικῆς γλώσσης ἐπὶ μαθῆναι Κύριος Schoell Στοιχεῖα τῆς Ἱστορικῆς Χρονολογίας (Éléments de Chronologie historique) εἰς δύο τομῆς δια· ἐδοθηδὴν δὲ εἰς τούτων τὴν σύνταξιν καὶ ἐκ τοῦ συγ-

γράμματος τοῦ Γερμανοῦ Κυρίου Hegewisch, ἐπιγραφομένου Einleitung in die historische Chronologie, ἢτοι Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἱστορικὴν Χρονολογίαν, ἐν Ἀλταίνῃ κατὰ τὸ 1811. τὸ σύγγραμμα τοῦ Κυρίου Schoell μεταφράσεν ὁ σοφολογιωτάτος διδασκαλὸς Κύριος Κούμας πρὸ τεσσάρων ἡδ. ἐνιαυτῶν διὰ τὸ φιλολ. κυρίως τῆς Σμύρνης Γυμνασίου, ἀλλ' ἑρῶν ἐν Βιέννῃ καὶ τὸ τῷ Κ. Hegewisch σύγγραμμα παρέδωκε καὶ τὰ δύο, καὶ ἄλλα μὲν τοῦ ἐνὸς ἐφύλαξεν εἰς τὴν μετὰφράσιν του, ἄλλα δὲ ἐκ τοῦ ἄλλου παραλαβὼν, ἐξέδωκε τελευταῖον τὴν Χρονολογίαν του κατὰ τὴν τωρινήν της μορφήν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ πόνημα τοῦτο τοῦ διδασκάλου Κυρίου Κούμα διὰ τοῦ τύπου ἡδ. κοινοποιούμενον, ἐκτείνει τὴν ἀφελειάν του καὶ ἐπὶ τῶν ὄρων τοῦ Γυμνασίου τῆς Σμύρνης, δικαίως πρέπει νὰ ὁμολογῶνται εἰς αὐτὸν καὶ παρὰ περισσοτέρων, παρὰ πάντων, χάριτες.

Ὁ γνωστὸς εἰς τὸ γένος διὰ τὴν ὁποίαν ἐδιώρισεν εἰς τὸν λόγιον Ἑρμῆν ἐτήσιον βοήθειαν (ἴδ. Α. Ἐ. 1817. Ἀριθμ. 23.), καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς τὸ σχολεῖον τῆς πατρίδος του γυναικίαν δωρεάν (ἴδ. Α. Ἐ. τοῦ ἐνεσ. ἔτ. Ἀρ. 6. Σελ. 113.), ὁ διὰ τὸν καθαρὸν καὶ εἰλικρινῆ πατριωτισμὸν του πολλῶν ἐπαίνων ἄξιος, Κύριος Π. Νικολαΐδης, κατέβαλε τὴν δαπάνην τῆς ἐκδόσεως τῆς Χρονολογίας ταύτης, καὶ ἀπεφάσισε νὰ διανεῖμη τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἀντιτύπων τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ δωρεάν εἰς τοὺς πτωχοὺς μαθητὰς τῶν τῆς Ἑλλάδος σχολείων, καὶ τὸ ἐκ τῶν πωλουμένων συναγοόμενον ἀργύριον ἀφιερῶναι εἰς ἄλλων τοιοῦτων ἀγαθῶν ἔργων ἐκτέλεσιν. "Αὐτὴ ἡ Ἑλλάς ἐμπορεῖ νὰ εἴπη θαρραλέως, Ἐχω καὶ ἄλλους πολλοὺς πλουσίους υἱούς, δευλιάζει ὁμοῦ καὶ προσδέσῃ, καὶ πολλοὺς πόσου ἐν μέρετους, ὅσων ὁ Νικολαΐδης, θυσιάζοντας μόγα μέρος τῆς μετὰ πόνων καὶ ἰδρωτῶν συναγομένης περιουσίας του εἰς κοινὸν τῶν ὁμογενῶν των καλόν. Ἄλλ' εἴθε αἱ τοιοῦτοι υἱοὶ τῆς Ἑλλάδος νὰ πολλαπλασιασθῶσι ταχύτερον· εἴθε αἱ ἀρεταὶ τοῦ Νικολαΐδου νὰ διαδοθῶσιν καὶ εἰς περισσοτέρους πλουσίους διὰ τὴν γῆν καὶ τὸ καλὸν περισσότερο!

Ἐπισυνάπτομεν καὶ τὰ ἐξῆς νεοφανῆ βιβλία: Τρόπαιον Ἑλληνικὸν ἢ πρῶτος πόλεμος Ἑλλήνων καὶ Περσῶν, καὶ θρίαμβος τῶν Ἑλλήνων, συλλεχθεῖς

καὶ συνταχθεὶς εἰς τὴν ἀπλουτέραν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν ὑπὸ Ἀθανασίου Σταγειρίτου κ. τ. λ. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀυστρίας· ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Ἰωάννου Βαβ. Τσβεκίου. 1818. Σελ. 75 καὶ 280 εἰς θον. μικρῶν.

Ὁδηγία Χριστιανικῆ Ὁρθόδοξοι ἀφέλιμος πρὸς πάντα Χριστιανὸν, ἐξόχως δὲ πρὸς κατήχησιν τῶν παιδίων, ὅπως διδασκόμενα τὴν εὐσέβειαν ζηρῶνται εἰς τὴν ὀρθόδοξον Πίσιν· συλλεχθεῖσα μετὰ προσοχῆς παρὰ Χαρισίου Ἱερέως τοῦ ἐκ Κοζάνης· διὰ προτροπῆς τοῦ Κυρίου Δημητρίου Ἰωάννου Ταλιατζῆ, οὗ καὶ ταῖς δαπάναις διὰ τοῦ τύπου ἐξεδόθη, εἰς χρῆσιν τῶν ἐν τῇ τῆς πατρίδος σχολῇ διδασκόμενων νέων. Ἐν Βιέννῃ. 1818. ἐν τῇ τυπογραφίᾳ Ἰωάννου τοῦ Στρέπφ. Σελ. 108.

Ποικίλη διδασκαλία, ἢτοι Ἀλφαριθμητικὸν εὐμεθέως, ἐν ᾧ εὐρίσκονται μαθήματα ἀφέλιμα ἵνα διδασκῶνται τὰ εἰς Τουρκίαν μικρὰ παιδία τῶν Χριστιανῶν, φιλοπόνως συγγραφεύτα παρὰ τοῦ ἐν Ἱερουσὴν ἑλληγίμου διδασκάλου Πολυζῶη Κουτοῦ κ. τ. λ. ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀυστρίας. 1818. Σελ. 230. εἰς θον. (ὁ τὴν περὶ τούτου εἶδησιν εἰς τὸ προηγούμενον τετράδιον τοῦ Λογίου Ἐριμοῦ).

ΣΧΟΛΙΚΑὶ Εἴδησεις

Τεργέση 20. Ἰουνίου. 1818.

Ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐκλαμπροτάτου Ἐφόρου τῆς παιδείας ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ κράτους, τῶν τιμιωτάτων κυρίων ἐπιτρόπων, βουλευτῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων, ἐγένεον κατὰ τὸ συνήθες αἰ ἀνακρίσεις τῶν μαθητευομένων νέων εἰς τὴν δημῶν σχολὴν τῶν ἐνταῦθα κατοικημένων ὁμογενῶν Γραικῶν. Ἡ ἐνδεκάτη ἐπὶ τρέχοντος Ἰαυῆ ἦτον ἡ πρώτη ἡμέρα τῶν ἀνακρίσεων, αἵτινες ἤρχισαν μετὰ μίαν ὁμιλίαν — Περὶ ἀγωγῆς, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐγένεον ἄλλη ὁμιλία μικρὰ ὑπὸ τῆ ἀιδεσιμολογιωτάτου ἀναστασία Ἱερέως, οἰκουόμε Ἀμπελακίων τῆς Θεσσαλίας, προτροπικὴ εἰς τὴν μάθησιν. Μετὰ τὰς ὁμιλίας, κατὰ τὸ ἱερὸν βιβλίον — ἀπὸ Θεοῦ τε ἀρχεσθαι, καὶ εἰς Θεὸν ἀναπαύεσθαι — ἤρχισεν ἡ ἀνακρίσις τῆς ἱερᾶς κατήχησεως εἰς ὅλους κοινῶς τοὺς μαθητάς, εἰς ἃν

ἀπεκρίθησαν οἱ νέοι καλῶς εἰς διαφόρους ἰσορίας τῆς παλαιᾶς, καὶ καινῆς Διαθήκης, καὶ ὅσα ἄλλα ἀποβλέπουσι τὴν ἀμάρτητον ἡμῶν Πίσιν.

Μετὰ τὴν ἱερὰν Κατήχησιν ἐξετάχθησαν οἱ μαθηταὶ τοῦ ἀνωτέρου σχολείου εἰς τὴν Ποιητικὴν, ἐνθα ἐρωτήθησαν τὸν ἱερὸν μῦθον, τὴν διαίρεσιν, τὴν ἀρχὴν, τὸ τέλος τῆς ποιήσεως, καὶ μερικώτερον τῆς ἐποποιίας· καὶ οἱ περισσότεροι ἀπεκρίθησαν πολλὰ καλὰ· ἀπαριθμήσαν τοὺς Ἐπικούς τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῶν ἄλλων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης, καταλέγοντες ἐν ταύτῳ καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Κριτικῶν γενομένην περὶ ἐκάστου κρίσιν. Περὶ Ὀμήρου ἔμως ἐγένεον ἰδιαιτέρα ἐξέτασις, περὶ πατριδος, ἐποχῆς, τύχης, συγγραμμάτων, παραβολῆς μετὰ τοὺς ἄλλους ἐπικούς, καὶ τὰ τοιαῦτα, μετὰ τὰ ὁποῖα ἐξήγησαν περικοπὰς αὐτοῦ ἀπὸ διαφόρους βαφωδίας. Μετὰ τὴν ἐποποιίαν ἐξετάσθησαν μερικώτερον εἰς τὴν Δραματοποιίαν, περὶ ἀρχῆς, διμήσεως, τέλους, περὶ διαφορᾶς Δεῦτρον τῶν Παλαιῶν καὶ Καιτέρων, περὶ τῶν ἀξιολογωτέρων Τραγικῶν, ἐν ᾧ περὶ Εὐφοκλέους μερικώτερον, οὗτινος ἐξήγησαν περικοπὰς. Ἀνεγνώσαν τελευταῖον διάφορα συνθέματα τῶν, ὡς Μύθους, Πιόδωλλια, λογιόρια, σίχους, καὶ τὰ τοιαῦτα, γινόμενα γυμνασίας χάριν Γραικιστῶν, καὶ τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν ἤρσαν καὶ εἰς τὸ πρωτότυπον, καὶ εἰς τὴν Ἰταλικὴν μετάφρασιν, γινόμενῃ κατὰ ζήτησιν τοῦ ἐκλαμπροτάτου Ἐφόρου. Τὸ ἀπογευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐξετάσθησαν εἰς τὴν Γραμματικὴν ἢ κατώτεροι μαθηταὶ, εἰς περικοπὰς τοῦ Ἑεροφάντους, ἀνεγνώσαν συνθέματα τῶν, καὶ ἐξετάσθησαν ὅλοι ὁμοῦ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Γεωγραφίας, καὶ ἐθεωρήθησαν τὰ δείγματα τῆς καλλιγραφίας αὐτῶν.

Τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐξετάσθησαν οἱ μαθηταὶ τοῦ δευτέρου σχολείου εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ἰταλικῆς Γραμματικῆς, εἰς περικοπὰς ἐξ Ἑλληνικῶν, καὶ Ἰταλικῶν βιβλίων, εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Ἀριθμητικῆς, ἐδείξαν τὰ δείγματα τῆς καλλιγραφίας τῶν, καὶ οἱ περισσότεροι ἐπαινέθησαν ἐν τῇ ἐπίδοσίῳ τῶν.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ἐξετάσθησαν οἱ μαθηταὶ τοῦ τρίτου, καὶ τετάρτου σχολείου εἰς τὴν ἐλευθέραν, καὶ κανονικὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης, εἰς τὴν καλλιγραφίαν, καὶ ἐξήγησιν τῶν ἀναγνωσσομένων Μύθων, ἢ ἰσο-

ριῶν, καὶ εἰς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, καὶ πολλὰ μικρὰ παιδάκια ἔτερψαν τοὺς παρευρισκομένους μετὰ τὴν καλὴν, καὶ χαριτωμένην αὐτῶν διήγησιν. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐξετάσθησαν καὶ οἱ Γερμανίζοντες νέοι, τινὲς τῶν ὁποίων ὑπερεκπαθίσαν μάλιστα διὰ τὴν καλλιγραφίαν των εἰς τὴν δυσκολὴν ταύτην γλώσσαν.

Τὴν τετάρτην ἡμέραν ἐξετάσθησαν οἱ μαθηταὶ τοῦ τέταρτου καὶ τελευταίου σχολείου εἰς τὴν διαίγνωσιν τῶν γραμμάτων, εἰς τοὺς συλλαβισμούς, καὶ εἰς τὴν ὀρθὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἑδικῆς μας καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης, ἢ ὅποια προσταθεῖται κατὰ τὸ δυνατόν νὰ γίνεται ἀλληλοδιδασκτικῶς διὰ τῶν ἐμπειροτέρων εἰς τοὺς ἀπειροτέρους μαθητάς.

Πρὸ τοῦ ἀρχίσωσιν αἱ ἐξετάσεις ἀνεγνώσθη πρῶτον ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς σχολῆς ἐγγενεῖ, ἔπειτα δὲ κατὰ μέρος εἰς τὰς ἐξετάσεις ἐκάστης τάξεως ἀνεγινώσκοντο κατὰ σειράν τὰ ὀνόματα τῶν μαθητῶν μετὰ τὰ ἀνήκοντα προτερήματα, ἢ ἑλαττώματα, καὶ οὕτως ἐλάμβανον παρά τῶν πρῶτων χόντων τὸν προσήκοντα ἔπαινον, ἢ ψόγον. Ἐν αὐτῷ δὲ ἐγένετο αἱ ἀνακρίσεις, ἐσημειούντο αἱ καλαὶ ἢ κακαὶ ἀποκρίσεις τῶν νέων, καὶ οὕτως ἔπειτα κατὰ τὴν πρώτην διαγωγήν, καὶ ἐπιμέλειαν, καὶ κατὰ τὰς τότε ἀποκρίσεις διαιρέθησαν τὰ βραβεῖα διαιρέθεντα εἰς πρῶτον, δεύτερον, καὶ τρίτον βῆμα.

Τὰ βραβεῖα ταῦτα, Μάρκοι Αὐρήλιοι, ἀξεία Ἱεροκλέους, καὶ ἄλλα παρόμοια ἐμοιράσθησαν εἰς τοὺς μαθητάς τὴν δέκατὴν πέμπτην Ἰουλίου (τρίτην Ἰουλίου κατ' ἡμᾶς, δευτέρην ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς) ἐνώπιον τοῦ ἐκ τῆς διοικήσεως ἐκκλησιαστικοῦ Ἐφόρου, τῶν τιμιωτάτων κυρίων ἐπιτρόπων καὶ βουλευτῶν καὶ πολυαριθμῶν ἄλλων ὁμογενῶν, ὅστινες ἀπέθεσαν ἐπὶ τῷ παμπληθεῖ μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. Πρὸ τῆς διανομῆς τῶν βιβλίων ἐγένετο μικρὰ ὁμιλία, ἀποστέλουσα μάλιστα ἐκείνους τοὺς γονεῖς τῶν μαθητῶν, ὅτινες ἀδιαφοροῦσιν ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἰδίων υἱῶν, χωρὶς νὰ ἐπισημώσωσι ὅτι ἡ ἀδιαφορία εἰς τοιαύτην περίστασιν εἶναι σαφῆς ἥμιδοςία. Τάσων δὲ ταύτης, ὅσον καὶ τῆς πρώτης μεταφραστικῆς καθὼς ἀκόμη καὶ ὄλιγον τῶν γεγονότων εἰς τὰς ἐξετάσεις καταγραφῆ, ἐζητήθη ἀπὸ τοῦ ἐκλαμπρότατου Ἐφόρου ἵνα παραδειθῶσιν εἰς τὸ ὑψηλὸν κράτος, τὸ ὅποσον ἐπιθυμεῖ νὰ εἰσέλθῃ ποῖα τῶν Γραικῶν τὰ φρονήματα περὶ ἐκπαίδευσιν τῶν ἰδίων τέκνων. Μετὰ τὴν διανομὴν ἐξεφώνησεν εἰς, ἐν ἐπι-

ματι πάντων τῶν μαθητῶν, μικρὰν ὁμιλίαν εὐχαριστήριον πρὸς τοὺς φροντίζοντας ὑπὲρ τῆς προκοπῆς των, καὶ οὕτω διελύθη ἡ συνέλευσις.

Ἡμέρας ὀλίγας μετὰ τὰς ἐξετάσεις, καὶ τὴν διανομὴν τῶν βραβείων συνελθόντες τρις καὶ τετράκις ὅ,τε ἐκλαμπρότατος Ἐφορος τῆς παιδείας ἐκ μέρος τῆς ὑψηλῆς διοικήσεως (Κύριος Πέτρος Γαζαρουόλης), ὁ ἐντιμολογιώτατος Κύριος Ἰάκωβος Ῥώτας, ἐπισατῶν εἰς τὴν σχολὴν ἀντι τοῦ λείπουτος Κυρίου Προκοπίου Καριτζιώτου, καὶ εἰς τῶν διδασκάλων, ἐσυμβουλευθίσαν ἕαν ἔπρεπε νὰ βάλωσιν ἄλλην τάξιν εἰς τὴν σχολὴν, προσθέτοντες τὰ ἐλλείποντα, διορθοῦντες εἰ τι ἐφαίνετο διορθώσεως ἄξιον, καὶ συμμορφοῦντες κατὰ τὸ δυνατόν τὴν τῶν Γραικῶν μετὰ τὰς λοιπὰς τοῦ κράτους σχολὰς, καθὼς διορίζεται ῥητῶς εἰς τὸ περὶ σχολείου κεφάλαιον τῶν — ὄρων καὶ διαταγῶν τῆς ἐν Τεργέσῃ ἀδελφότητος τῶν ὀρθοδόξων Γραικῶν. — Προσδιορίσαντες λοιπὸν τὰ εἰς τὴν σχολὴν διδασκόμενα μαθήματα, τὸν καιρὸν, τὸν ὅποιον πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ διατρίβῃ ἐν αὐτῇ ὁ νέος, ποῖα τὸν πρῶτον, καὶ ποῖα τὸν δεύτερον ἐνιαυτὸν, ποῖα ἢ πρώτη, καὶ ποῖα ἢ δευτέρη σχολὴ νὰ διδάσκῃ, ἀφίνοντες τὰ καλῶς κείμενα, ἀλλασσοντες τὰ ἀλλακτέα, καὶ προσθέτοντες τὰ ἐλλείποντα, μεταρρυθμίσαν ἐπὶ τὸ κρεῖττον τὴν σχολὴν, ὥστε ἐξερχόμενος ἀπὸ αὐτῆν ὁ Γραικὸς νέος, καὶ διὰ ἀνώτερα σχολεῖα νὰ ἔκῃ ἱκανὸς, εἴαν ἔχῃ τὸν τρόπον, καὶ διὰ βιωτικὸν ἐπάγγελμα ἐπιτηδεῖος, εἴαν εἰς τοῦτο καλῆται ὑπὸ τῶν περιστάσεων. Ἡ μεταρρυθμισις αὕτη πρέπει πρῶτον νὰ καθυποβληθῇ εἰς τὴν κρίσιν τῆς βουλῆς τῶν ὁμογενῶν, καὶ ἐγκριθεῖσα, περὶ τοῦ ὁποίου οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν, θέλει ἀκολουθηθῆ εὐθὺς μετὰ τὴν καθύδρυσιν τοῦ προσδοκωμένου νέου διδασκάλου, ὅς τις μετὰ τοῦ Κυρίου ἐπισατοῦ θέλει φροντίσει ἐν καιρῷ τῶν δέοντι νὰ τὴν γνωστοποιήσῃ.

Ἡ πρὸ τριῶν ἢ δι' ἐνιαυτῶν εἰς ταύτην τὴν σχολὴν εἰσαχθεῖσα μεταβολὴ ἀνεδείξεν ἱκανὴν τὴν ἀφέλειαν εἰς τὰ σπουδαῖοντα Ἑλληνίδια, ἢ ἐπὶ τοῦ παρόντος γινομένη μεταρρυθμισις, ὡς ζηριζομένη εἰς θεμέλια βεβαιότερα, θέλει ἀναδείξει βεβαία πλειότερα ἢ εἰς τὸ ἐξῆς κατὰ τὴν χρεῖαν πάλιν γεννησομένη θέλει φέροι ἐξ ἀπαντος καρπὸν γενναϊότερον· οὕτως λοιπὸν καὶ οἱ τιμιώτατοι Κύριοι ἐπίτροποι καὶ βουλευταὶ δὲν θέλουσιν ἔχει αἰτίαν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μετανοήσωσι

δι' ὅσων ἀντίληψιν μετὰ τῶν λοιπῶν φιλομουσῶν ὁμογενοῦς ἔδειξαν αἰτίως πρὸς τὴν σχολὴν, καὶ ὅσοι ἕως τοῦ νῦν αἰὶα φώρησαν, θέλουσιν ἀλλάξει γνώμην, βλέποντες προκομμενέστους τοὺς ἰδίους υἱούς. Εἶθε μόνον ἢ θεία χάρις καὶ ὑπερσπίζη τὰ πράγματα καὶ τῶν ἀπαντάχου τῆς γῆς ἐσκορπισμένων, καὶ τῶν ἐν Τεργέσῃ ἐν μέρει κατοικημένων ἐργονῶν Γραικῶν, πρὸς ἐρεέωσιν, καὶ αὐξήσιν τῆς παιδείας, καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς προερχομένων καλῶν· εἶθε!

Κ. Α.

Λυπούμεθα ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκδώσωμεν τὰς βιβλίους ὀμιλίας ἀνδρῶν, τὸν ὅποιον τιμῶμεν καὶ ἀγαπᾶμεν. Εἰς τὴν πρώτην ὀμιλίαν διαιρεῖ ὁ Κύριος Ἀσώπιος τὴν ἀγωγὴν α. εἰς ἀγωγὴν φυσικὴν, β. εἰς ἀγωγὴν ἠθικὴν, καὶ γ. εἰς ἀγωγὴν νεραν· ἐκ τῶν τριῶν τούτων συναπαρτίζεται τὸ τέλειον ὅλον τῆς ἀγωγῆς, ἢ ὅποια χειραγωγεῖ εἰς τὴν ζευμένην εὐδαιμονίαν. Καὶ τὰ τρία εἶδη ἐκθέτει ἄριστα, καὶ πολλὰ μέρη σαφηνίζει καὶ διὰ παραδειγματάων. Εἰς δὲ τὴν δευτέραν, ὀμιλίαν, ἣτις ἐγίνεν ἐπὶ τῆς διανομῆς τῶν βραβείων, ἐλέγχει τὴν ἀξιοκατάκριτον ἀδιαφορίαν πολλῶν γονεῶν πρὸς τὸ σχολεῖον καὶ τὰ ἴδια αὐτῶν τέκνα, καὶ τὴν προτρέπει φρονίμως καὶ ἰσχυρῶς εἰς μεταβολὴν φρονημάτων. Τὰ βραβεῖα ἦσαν τῷ Μάρκου Ἀυρηλίου τὰ εἰς αὐτὸν, καὶ εἰς τοῦτο λέγει ὁ Κ. Α. „ Διὰ νὰ συντρέχωσι τὰ πάντα εἰς τὸν ἐρεθισμὸν τῆς νεολαίας, ἐδιαλέχθησαν καὶ βιβλία ἐπιτηδεύματα. Ὅσα πρὸς μίαν Αὐτοκράτορα τοῦ κόσμου δηλαδὴ πατῆρα, (Μ. Αὐρήλιος) ἐγαυροῦ καὶ ἑαυτὸν φιλοσοφῶν, ἵνα καταστήσῃ ἐναρτέτους τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καθιστῶν ἑαυτὸν πρῶτον· ὅσα κατέσταινε διὰ τοῦ τῆς κοινότερα ἄλλος πατὴρ τῆς σημερινῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας (ὁ Κοραΐς), μακρὰν ἀπέχων ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὸν νῦν του φέρων αἰτίως τὴν εὐτυχίαν τῆς ποθεινοτάτης πατρίδος του· ταῦτα οἱ ἄλλοι πατέρες τῶν νέων, οἱ Κύριοι Ἐφοροὶ διορίζουσι βραβεῖα εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ἔχοντες χρυσὰς ἐλπίδας εἰς τοὺς πατέρας καὶ χρυσότερας, εἰς τοὺς υἱούς“. Τοιαῦτα βραβεῖα, ὅταν συνοδεύονται καὶ μὲ τοιοῦτους λόγους, ὅτι ἐνεργῶσι μεγάλως εἰς τὰς ἀπαλὰς ψυχὰς τῶν νέων, δὲν εἶναι ἀμφισβητήσιμα καὶ εἶναι μιμησεως ἄξιον τὸ παράδειγμα τῶν Κυρίων Ἐφάρων τῆς σχολῆς τῆς Τεργέσης.